

ФАКОМ АД - Скопје

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
И
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА
ГОДИНАТА КОЈА ЗАВРШУВА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2019 ГОДИНА**

Скопје, април 2020

СОДРЖИНА	Страна
Извештај на независниот ревизор	1-2
Финансиски извештаи	
Биланс на успех	3
Извештај за сеопфатна добивка	4
Извештај за финансиска состојба	5
Извештај за паричните текови	6
Извештај за промените во главнината	7
Белешки кон финансиските извештаи	8-38
Додатоци	
Додаток 1- Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај за работење	
Додаток 2- Годишна сметка	
Додаток 3- Годишен Извештај за работење	

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР ДО АКЦИОНЕРИТЕ НА ФАКОМ АД - Скопје

Извештај за финансиски извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на ФАКОМ АД – Скопје (Друштвото), кои што го вклучуваат Извештајот за финансиска состојба заклучно со 31 декември 2019 година, како и Билансот на успех, Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за промени во главнината и Извештајот за парични текови за годината која завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Друштвото е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи, врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и Меѓународните стандарди за ревизија прифатени и објавени во Службен Весник на Република Македонија (79/2010). Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Друштвото за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Друштвото. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (Продолжение) ДО АКЦИОНЕРИТЕ НА ФАКОМ АД - Скопје

Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, финансиски извештаи ја презентираат објективно, од сите материјални аспекти, финансиската состојба на ФАКОМ АД – Скопје заклучно со 31 декември 2019 година, како и неговата финансиска успешност и неговите парични текови за годината која што завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија.

Извештај за други правни и регулативни барања

Менаџментот на Друштвото е исто така одговорен за подготвување на годишниот извештај за работата во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај за работата е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2019 година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работата е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работата се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Годишниот извештај за работата е конзистентен, од сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на ФАКОМ АД – Скопје за годината која завршува на 31 декември 2019 година.

Скопје, 30 април 2020 година

Овластен ревизор

Костадинка Китаноска

Управител и Овластен ревизор

Антонио Велјанов

ФАКОМ АД - Скопје
БИЛАНС НА УСПЕХ за годината која завршува на 31 декември

	Белешка	2019 (000) МКД	2018 (000) МКД
Приходи од продажба	8	1,093,529	1,308,720
Останати оперативни приходи	9	47,587	72,039
Употребени сировини и материјали	10	(502,492)	(789,333)
Трошоци за вработени	11	(358,566)	(346,604)
Амортизација	18 и 19	(37,174)	(52,691)
Останати оперативни расходи	12	(237,556)	(172,518)
ОПЕРАТИВНА ДОБИВКА (ЗАГУБА)		5,328	19,613
Приходи од финансирање	13	7,017	3,074
Расходи од финансирање	14	(9,564)	(4,088)
ДОБИВКА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ		2,781	18,599
Даџок на добивка	15	-	(3,141)
НЕТО ДОБИВКА (ЗАГУБА)		2,781	15,458
Основна заработувачка по акција (Во МКД)	17	42	231

Управниот Одбор на ФАКОМ АД - Скопје на ден 13.03.2020 година ги усвоил овие финансиски извештаи и му ги предложил на Собранието на акционери заради нивно одобрување.

Генерален Директор
 Мартин Белковски

	<u>Белешка</u>	<u>2019 (000) МКД</u>	<u>2018 (000) МКД</u>
Нето добивка за периодот		2,781	15,458
Останата сеопфатна добивка:			
Усогласување на вложувања расположливи за продажба до нивна објективна вредност	20	<u>327</u>	<u>466</u>
Вкупно останата сеопфатна добивка		327	466
ВКУПНА СЕОПФАТНА ДОБИВКА ЗА ПЕРИОДОТ		<u>3,108</u>	<u>15,924</u>

ФАКОМ АД - Скопје
ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА на ден 31 декември

	<u>Белешка</u>	<u>2019 (000) МКД</u>	<u>2018 (000) МКД</u>
СРЕДСТВА			
Нетековни средства			
Недвижности, постројки и опрема	18	184,071	207,139
Нематеријални средства	19	6,169	3,766
Аванси за материјални средства		-	-
Побарувања од купувачи	22	12,311	17,169
Вложувања расположливи за продажба	20	1,363	1,035
Вкупно нетековни средства		203,914	229,109
Тековни средства			
Залихи	21	218,549	208,885
Побарувања од купувачи	22	583,118	411,919
Побарувања за дадени аванси	23	10,625	2,578
Дадени заеми	24	156,147	61,920
Останати краткорочни средства и АВР	25	20,974	15,576
Парични средства	26	658	86,983
Вкупно тековни средства		990,071	787,861
ВКУПНО СРЕДСТВА		1,193,985	1,016,970
ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ			
Главнина			
Акционерски капитал	27	207,703	207,703
Резерви		42,000	42,000
Објективна вредност и останати резерви	27	6,201	(1,855)
Акумулирана добивка (загуба)		273,797	346,455
Вкупно главнина		529,701	594,303
Нетековни обврски			
Долгорочни кредити	31	-	-
Вкупно нетековни обврски		-	-
Тековни обврски			
Обврски спрема добавувачи	28	384,658	300,024
Обврски за примени аванси	29	118,917	71,962
Краткорочни кредити	31	127,390	18,043
Тековна доспеаност на долгорочни обврски	31	-	3,587
Останати краткорочни обврски и ПВР	30	33,319	29,051
Вкупно тековни обврски		664,284	422,667
Вкупно обврски		664,284	422,667
ВКУПНО ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ		1,193,985	1,016,970

	2019 (000) МКД	2018 (000) МКД
Парични текови од оперативни активности		
ДОБИВКА (ЗАГУБА) ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ	2,781	18,599
Усогласување за:		
Амортизација на нематеријални средства	756	1,951
Амортизација на недвижности, постројки и опрема	36,418	50,740
Приходи од отпис на обврски	(480)	-
Расходи (приходи) од камати, нето	2,614	818
Отпис на побарувања	929	809
Вредносни усогласувања	13,369	-
Неотпишана вредност на отуѓени и расходувани постојани средства	1,110	546
Добивка (загуба) пред промени во обртни средства	57,497	73,463
Побарувања од купувачи	(180,640)	241,767
Побарувања за дадени аванси	(8,047)	5,266
Останати тековни средства и АВР	(2,517)	20,401
Залихи	(9,664)	4,503
Обврски од добавувачи	85,114	(64,065)
Обврски за примени аванси	46,955	(256,901)
Останати тековни обврски и ПВР	6,750	(1,936)
Нето пари употребени во работењето	(4,552)	22,498
Платена камата	(8,479)	(2,924)
Платен данок од добивка	(5,560)	(33)
Нето парични текови од оперативни активности	(18,591)	19,541
Парични текови од инвестициони активности		
Наплатени (дадени) заеми, нето	(94,227)	(20,811)
Примени камати	5,865	2,106
Дадени аванси за материјални средства	-	-
Набавки на нематеријални средства	(3,159)	(3,159)
Набавки на недвижности, постројки и опрема	(14,460)	(13,523)
Нето парични текови од инвестиционо работење	(105,981)	(35,387)
Парични текови од финансиски активности		
Исплатени бруто дивиденди	(67,513)	-
Искористени (отплата) краткорочни кредити, нето	109,347	18,043
Искористени (отплата) долгорочни кредити, нето	(3,587)	(3,585)
Нето парични текови од финансиско работење	38,247	14,458
Нето зголемување (намалување) на парични средства	(86,325)	(1,388)
Парични средства на почетокот на годината	86,983	88,371
Парични средства на крајот од годината	658	86,983

	Акционерск и капитал	Резерви	Резерви од реинвестира на добивка	Објективна вредност и останати резерви	Акумулирана добивка (загуба)	Вкупно главнина
Во (000) МКД						
Состојба на 1 јануари 2018	207,703	42,000	21,873	(26,513)	333,316	578,379
Сеопфатна добивка						
Добивка (загуба) за финансиската година	-	-	-	-	15,458	15,458
Усогласување на вложувања расположливи за продажба до нивна објективна вредност	-	-	-	466	-	466
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	466	15,458	15,924
Трансакции со сопствениците						
Распределба за реинвестирана добивка	-	-	2,319	-	(2,319)	-
Распределба за дивиденди (брото)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2018	207,703	42,000	24,192	(26,047)	346,455	594,303
Сеопфатна добивка						
Добивка (загуба) за финансиската година	-	-	-	-	2,781	2,781
Усогласување на вложувања расположливи за продажба до нивна објективна вредност	-	-	-	327	-	327
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	327	2,781	3,108
Трансакции со сопствениците						
Распределба за реинвестирана добивка	-	-	-	7,729	(7,729)	-
Распределба за дивиденди (брото)	-	-	-	-	(67,710)	(67,710)
Состојба на 31 декември 2019	207,703	42,000	24,192	(17,991)	273,797	529,701

1. Основни податоци и дејност

Акционерското друштво за проектирање, производство и монтажа на челични конструкции и опрема ФАКОМ АД - Скопје (во понатамошниот текст Друштвото) е регистрирано согласно Законот за трговски друштва.

Седиштето на Друштвото е во Скопје на ул. Булевар Александар Македонски бр.18, Гази Баба Скопје.

Основна дејност на Друштвото е производство на метални конструкции и делови на конструкции. Работата на Друштвото е организирана преку следните организациони делови:

- РЕ Производство;
- РЕ Монтажа;
- РЕ Инжињеринг;
- РЕ Логистика и
- Кабинет на директорот

Вкупниот број на вработени во Друштвото со 31 декември 2019 година изнесува 575 вработени (2018: 587 вработени). Структурата на бројот на вработените на Друштвото, според организациони единици е како што следува:

Отсек / сектор	2019	2018
РЕ Производство	350	337
РЕ Монтажа	116	135
РЕ Инжињеринг	21	19
Генерален директор и логистика	88	96
ВКУПНО:	575	587

2. Основа за составување на финансиски извештаи

2.1. Основ за подготовка на финансиските извештаи

Финансиските извештаи, дадени на страниците од 3 заклучно со страница 38, се составени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) објавени во Република Македонија во Правилникот за сметководство (Сл.Весник 159/2009) и применливи од 1 јануари 2010 година.

Финансиските извештаи се подготвени со состојба на и за годините кои завршуваат на 31 декември 2019 и 2018 година. Тековните и споредбените податоци во финансиските извештаи се дадени во илјади денари (000 МКД). Онаму каде што е потребно, споредбените податоци се прилагодени и усогласени со цел да одговараат на извршената презентација во тековната година.

2. Основа за составување на финансиски извештаи(Продолжение)

2.2. Основни сметководствени методи

Финансиските извештаи се составени врз основа на методот на набавна вредност, освен за недвижностите, постројките и опремата (НПО) и нивната амортизација, кај кои се вршени корекции во минатите години врз основа на принципот на ревалоризација со примена на унифицирани коефициенти на пораст на цените на производителите на индустриски производи, кои ги објавува Државниот завод за статистика на Република Македонија (Белешка 3.12) и за вложувањата расположливи за продажба кои се признаени според нивната објективна (пазарна) вредност (Белешка 3.20).

2.3. Користење на проценки и расудувања

При подготвувањето на овие финансиски извештаи Друштвото применува одредени сметководствени проценки. Одредени ставки во финансиските извештаи кои неможат прецизно да се измерат се проценуваат. Процесот на проценување вклучува расудувања засновани на последните расположливи информации.

Проценки се употребуваат при проценување на корисниот век на употреба на средствата, објективната вредност на побарувањата односно нивната ненаплатливост, застареноста на залихите, објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба и сл.

Во текот на периодите одредени проценки може да се ревидираат доколку се случат промени во врска со околностите на коишто била засновата проценката или како резултат на нови информации, поголемо искуство или последователни случувања.

Ефектите од промените во сметководствените проценки се вклучуваат во утврдувањето на нето добивката или загубата во периодот на промената и или во идните периоди доколку промената влијае и на двете.

2.4. Континуитет во работењето

Финансиските извештаи се изготвени врз основа на претпоставката за континуитет во работењето односно дека друштвото ќе продолжи да работи во догледна иднина. Друштвото нема намера, ниту потреба да го ликвидира или материјално да го ограничи опсегот на своето работење.

3. Основни сметководствени политики

Основните сметководствени политики и проценки користени при составувањето на овие финансиски извештаи се дадени подолу. Сметководствените политики се користат конзистентно во текот на разгледуваниот период.

3.1. Приходи од продажба

Продажба на производи и стоки

Приходите од продажба на производи и стоки се мерат по објективната вредност на примените средства или побарувања, намален за враќање на стоките, трговските попусти и количинските рабати. Приходот се признава во билансот на успех кога на купувачот му се пренесени значајните ризици и користи од сопственоста на стоките, друштвото не задржува вистинска контрола врз продадените стоки, приходите може веродостојно да се измерат, кога веројатно е дека економските користи ќе дојдат како прилив на друштвото, трошоците во врска со трансакцијата може веродостојно да се измерат и соодветен доказ за трансакцијата постои.

Обезбедување на услуги

Приходите од извршени услуги се признаваат во билансот на успех според степенот на завршеност на услугите на датумот на билансот на состојба и кога приходот може веродостојно да се измери, кога е веројатно е дека друштвото ќе има прилив на економски користи, трошоците за трансакцијата и за довршување на трансакцијата може да се измерат и соодветен доказ за трансакцијата постои.

3.2. Приходи од финансирање

Приходите од финансирање кои се пресметани до датата на билансот на состојба, се искажуваат како приходи во годината на која се однесуваат, независно дали се наплатени. Тие се состојат од приходи од камати и курсни разлики.

Дивидендите се признаваат како приходи кога ќе се утврди правото за примање на истата. Каматите се признаваат на пресметковна основа за периодот за кои се однесуваат.

3.3. Расходи од финансирање

Расходите од финансирање кои се пресметани до датата на билансот на состојба, се искажуваат како расходи во годината на која се однесуваат, независно дали се платени. Тие се состојат од расходи од камати, провизии и курсни разлики. Каматите се признаваат како расходи согласно на временскиот период за кои се однесуваат.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.4. Курсни разлики

Деловните промени во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на деловната промена. Сите монетарни средства и обврски искажани во странска валута се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на билансот на состојбата.

Позитивните и негативните курсни разлики што настанале со пресметка на побарувањата и обврските во странска валута во нивната денарска противвредност се искажани во билансот на успех како приходи, односно расходи од финансирање во годината на која се однесуваат. Важечките средни курсеви на странските валути на 31 декември 2019 и 2018, се следните:

	2019	2018
1 ЕУР =	61.4856 МКД	61.4950 МКД
1 ЦХФ =	56.5593 МКД	54.7742 МКД
1 УСД =	54.9518 МКД	53.6887 МКД

3.5. Данок од добивка (тековен и одложен)

Данокот од добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот од добивка се признава во билансот на успех на Друштвото.

Тековниот данок од добивка се пресметува согласно одредбите на релевантните законски прописи во Република Македонија. Согласно измените на даночните прописи, тековниот данок од добивка се пресметува на основа која претставува остварената добивка пред оданочување зголемена за трошоци кои не се признаваат за цели на оданочување (непризнаени трошоци) и помалку искажани приходи со поврзани лица. Данокот од добивка се пресметува со примена на важечката даночна стапка на датумот на билансот на состојба по стапка од 10% (2018: 10%).

Одложениот данок од добивка се пресметува со примена на методата на обврски за сите времи разлики кои се јавуваат на датумот на билансот на состојба како разлики помеѓу даночната основа на средствата и обврските и нивната сметководствена вредност, за целите на финансиско известување. Одложените даночни средства и обврски се мерат според важечките законски даночните стапки кои биле на сила и имаат правно дејство на датумот на билансот на состојба.

Пресметката на ефективната даночна стапка е дадена во Белешката 15.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.6. Заработувачка по акција

Друштвото ја прикажува основната и разводнетата заработувачка по акција од обичните акции. Пресметката на основната заработувачка по акција е направена со поделба на нето добивката за годината која им припаѓа на имателите на обични акции со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

3.7. Парични средства

Паричните средства се водат во билансот на состојба според номинална вредност. За целите на финансиските извештаи, паричните средства се состојат од готовина во благајни, парични средства на денарски и девизни сметки во банки и денарски депозити по видување или орочени до 3 месеци.

3.8. Побарувања од купувачи

Побарувањата од купувачи ги опфаќаат сите побарувања од продажба на учиноци, евидентирани по фактурна вредност, намалени за исправката на вредност за сомнителни и спорни побарувања.

Со товарење на расходите се формираа исправка на вредноста за сите побарувања за кои се смета дека се ненаплатливи на датумот на билансот на состојба. Индикатори за ненаплатливоста на побарувањата се следните: доцнење при исплата на побарувањата, инсолвентност на купувачите, можност за ликвидација или стечај на купувачите и друго. Сомнителните побарувања целосно се отпишуваат кога истите ќе се идентификуваат за такви.

3.9. Залихи

Залихите се искажуваат според пониската од набавната вредност и нето реализационата вредност. Набавната вредност ги вклучува сите трошоци за доведување на залихите во нивна сегашна состојба. Нето реализационата вредност е проценета пазарна вредност намалена за сите продажни, транспортни и дистрибуциони трошоци потребни за нивна продажба.

3.10. Вложувања расположливи за продажба

Вложувањата расположливи за продажба се оние кои се чуваат неограничен период, но може да бидат продадени во секој момент и се класифицираат како нетековни средства.

Почетно, вложувањата се искажани по набавна вредност, односно според износот на парични средства и еквиваленти на парични средства платени за нивна набавка.

Последователно, вложувањата расположливи за продажба се мерат според објективната вредност определена според последната понудена пазарна цена на истите на датумот на билансот на состојба за оние за кои има активен пазар, додека за оние вложувања за кои не постои активен пазар се мерат според нивната набавна вредност намалена за евентуално нивно оштетување (стечај или ликвидација).

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

Добивките и загубите од промената на објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба се признаваат непосредно во главнината, се додека вложувањето не се продаде, наплати или на друг начин отуѓи или додека не се утврди дека е оштетено, кога кумулативната добивка, односно загуба, која била претходно признаена во главнината, ќе се вклучи во нето добивката или загубата за периодот.

3.11. Недвижности, постројки и опрема (НПО)

(1) Општа објава

Почетно, НПО се евидентираат по нивната набавна вредност. Набавната вредност ја чини фактурната вредност на набавените средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба.

Последователно, Друштвото вршело законска ревалоризација на НПО на крајот од годината со примена на официјално објавените коефициенти за ревалоризација од страна на Државниот Завод за Статистика кои одговораат на општиот индекс на пораст на цени, врз нивната набавна вредност и акумулирана амортизација. Ваква ревалоризација повеќе не се пресметува и евидентира. Ефект од спроведената ревалоризација е ревалоризациона резерва во рамките на вкупниот капитал, која до 2001 година се распоредуваше сразмерно на акционерската главница, законските резерви и нераспоредената добивка, а од 2002 година повеќе не се распоредува и се евидентира и искажува издвоено во билансот на состојба.

Согласно точка 17 од објавениот МСС 8 Сметководствени политики, промени во сметководственми проценки и грешки, ревалоризираниите вредности на НПО во поранешните години се третираат како извршена ревалоризација во согласност со МСС 16, а не како промена во сметководствената политика.

Трошоците за тековно и инвестиционо одржување се евидентираат на товар на расходите во моментот на нивното настанување. Издатоците кои се однесуваат на реконструкции и подобрувања, кои го менуваат капацитетот или корисниот век на употреба на НПО, се додаваат на набавната вредност на тие средства.

Позитивната, односно негативната разлика настаната при продажба на НПО се книжи како капитална добивка или загуба и се искажува во рамките на останатите приходи, односно расходи.

(2) Амортизација

Амортизацијата на НПО претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. НПО се амортизираат поединечно, се до нивниот целосен отпис. Земјиштето и инвестициите во тек не се амортизираат.

Употребените годишни стапки на амортизација односно предвидените корисни векови на употреба на НПО за 2019 година во однос на 2018 година се следните:

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.11. Недвижности, постројки и опрема (НПО)

	2019	2018	2019	2018
Недвижности	2.5-5 %	2.5-5 %	20-40 години	20-40 години
Постројки и опрема	10-25 %	10-25 %	4-10 години	4-10 години
Возила	10-25 %	10-25 %	4-10 години	4-10 години
Компјутерска опрема	25 %	25 %	4 години	4 години
Канцелариски мебел	20 %	20 %	5 години	5 години

3.12. Нематеријални средства

Едно средство се признава за нематеријално кога е сигурно дека субјектот го поседува истото, може да го идентификува и кое нема физичка содржина.

Почетното мерење на едно нематеријално средство е според набавната вредност што ја сочинуваат трошоците за негово стекнување, а тоа се износот на исплатени парични средства или еквиваленти на парични средства во моментот на негово стекнување. Последователно, нематеријалните средства се признаваат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација.

Амортизацијата на нематеријалните средства претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. Стапката на амортизација во 2019 година изнесува 20% годишно (2018: 20%).

3.13. Оштетување на средствата

Средствата кои имаат неограничен век на користење и не се амортизираат се предмет на годишна анализа за можноста за нивно оштетување. Средствата кои се амортизираат се предмет на анализа за можноста за нивно оштетување секогаш кога постојат услови кои укажуваат дека нивната сегашна сметководствена вредност е повисока од нивната надоместувачка вредност што покажува дека истите се оштетени. Загубата поради оштетување се евидентира за износот за кој сегашната вредност ја надминува надоместувачката вредност. Надоместувачка вредност претставува повисоката вредност од нето продажната вредност на средството намалена за трошоците за продажба и употребната вредност на средството.

3.14. Обврски спрема добавувачи

Обврските спрема добавувачи се искажуваат во висина на номиналните износи што произлегуваат од деловните трансакции.

Обврските спрема добавувачи се отпишуваат по истекот на рокот на застареност или со вонпроцесно порамнување, со товарење на останатите приходи.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.15. Обврски по кредити

Обврските по кредити се состојат од обврски по краткорочни и долгорочни кредити и се искажуваат според нивната номинална вредност. Износите на договорената камата се искажуваат во корист на останатите обврски, а на товар на расходите од финансирање. Обврските по кредитите од странство се искажуваат според курсот на Денарот на денот на билансот на состојба, а курсните разлики се евидентираат во рамките на приходи, односно расходи од финансирање.

3.16. Капитал

(1) Основна главнина

Основната главнина се признава во висина на номиналната вредност на издадените и уплатени акции.

(2) Законски резерви

Законските резерви се формираат од остварената добивка врз основа на законските одредби и со распоред на ревалоризационите резерви, а можат да се употребат за покривање на загубата. Согласно законските одредби, Друштвото е должно да издвои од добивката за тековната година минимум 5% за законски резерви, се додека резервите не достигнат 10% од основната главнина на Друштвото. Доколку износот на оваа резерва не надминува 10% од вредноста на основната главнина, истата може да биде употребена само за покривање на загуби. Доколку резервата надмине 10% од акционерскиот капитал на Друштвото, може да биде употребена за исплата на дивиденди со претходна одлука на Собранието на акционери.

(3) Ревалоризациона резерва

Ревалоризационата резерва се формира врз основа на извршената годишна ревалоризација согласно изнесеното во точка 3.11. на овие белешки. Во согласност со законските прописи, салдото на ревалоризационата резерва по годишната пресметка се евидентира во рамките на капиталот. Оваа резерва не е предмет на распределба.

3.17. Наеми

Наемите со кои се пренесуваат на Друштвото сите ризици и користи кои произлегуваат од сопственоста на изнајменото средство се признаваат како финансиски наеми, при што средството се евидентира според неговата објективна вредност или доколку е таа пониска, сегашната вредност на минималните плаќања за наемот.

Наемите каде што значаен дел од ризиците и користите кои произлегуваат од сопственоста се задржани од наемодавателот, се класифицираат како оперативни наеми. Плаќањата за наем при оперативен наем се искажуваат во билансот на успех на рамномерна основа за времетраењето на наемот во евиденцијата на наемателите. Наемодавателите ги презентираат средствата кои се предмет на оперативен наем во билансот на состојба како средства за издавање или вложувања во недвижности.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.18. Користи на вработените

Користи на вработените се сите форми на надоместок кој го дава Друштвото во размена за извршената услуга од страна на вработените.

(1) Краткорочни користи за вработените

Краткорочни користи за вработените се користи кои доспеваат за плаќање во рамките на дванаесет месеци по крајот на периодот во кој вработените ја извршиле услугата. Тука спаѓаат платите и придонесите за социјално осигурување, краткорочно платени отсуства, учества во добивките и други немонетарни користи. Сите краткорочни користи за вработените се признаваат како расход и обврска во висина на недисконтираниот износ на користите.

(2) Користи по престанок на вработувањето

Друштвото врши уплата на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на вработените во согласност со домашната законска регулатива. Придонесите, засновани на платите на вработените, се уплатуваат во Националните фондови. Друштвото нема никакви дополнителни обврски поврзани со плаќањето на овие придонеси.

Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат во пензија минимална отпремнина која одговара на два месечни просечни плати исплатени во државата во моментот на пензионирање.

3.19. Резервации

Резервации (резерви за обврски) се признаваат кога Друштвото има сегашна обврска (правна или изведена) како резултат на минат настан, кога е веројатно дека ќе настанат идни одливи на средства по тој основ и кога е можно да се процени износот на обврската. Кога се очекува надоместување на дел од ваква обврска во иднина, пример преку договори за осигурување, надоместувањето се признава како посебно средство но само кога е извесно дека ќе биде примено истото. Расходот за било која резервација се признава во билансот на успех намалено за износот на надоместувањето. Ако ефектот од временската димензија на парите е значаен, резервациите се дисконтираат на нивната сегашна вредност со примена на стапки пред оданочување кои ги одразуваат тековните пазарни проценки.

3.20. Неизвесности

Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни обврски не се признаваат во финансиските извештаи, туку само се обелоденуваат.

Неизвесни средства се можни средства кои произлегуваат од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото.

4. Финансиски ризици и управување со истите

Друштвото влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите и кредиторите. Главните ризици на кои Друштвото е изложено и политиките за управување со нив се следните:

4.1. Пазарен ризик

Ризик од промени на курсевите

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од продажби и набавки на странски пазари, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Друштвото нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Македонија не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Друштвото е изложено на можните флукуации на странските валути, чиј ефект е даден во табелата подолу.

Ризик од промени на цените

Друштвото е изложено на ризик од промени на цените на вложувањата расположливи за продажба и истиот е надвор од контрола на Друштвото. Изложеноста на Друштвото на ваков вид на ризик е даден преку износите на овие вложувања во белешката 20.

4.2. Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога неговите купувачи нема да бидат во состојба да ги исполнат своите обврски за плаќање. Друштвото нема значајна концентрација на кредитен ризик со оглед дека купувачи се поголем број на друштва во земјата и странство. Друштвото нема изградено посебна политика со цел да се управува или да се намали кредитниот ризик.

4.3. Каматен ризик

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има депонирани средства во банки договорени по варијабилни каматни стапки. Со оглед дека Друштвото нема користено вакви кредити и позајмици ниту има депонирани средства во банки, може да се каже дека не постои изложеност спрема ваков вид на ризик.

4.4. Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик или ризик од неликвидност постои кога Друштвото нема да биде во состојба со своите парични средства редовно да ги плаќа обврските спрема своите доверители. Ваквиот ризик се надминува со константно обезбедување на потребната готовина за сервисирање на своите обврски и Друштвото нема вакви проблеми во своето работење.

4. Финансиски ризици и управување со истите (Продолжение)

4.5. Даночен ризик

Согласно законските прописи во РМ, финансиските извештаи и сметководствените евиденции на Друштвото подлежат на контрола од страна на даночните власти по поднесувањето на даночните извештаи за годината. Заклучно со датумот на Извештајот на ревизорите, не е извршена контрола на данокот од добивка за 2019 година, како и на данокот на додадена вредност, персонален данок на доход и придонеси на лични примања. Според ова, дополнителни даноци во случај на идна контрола од страна на даночните власти во овој момент не може да се определат со разумна сигурност.

5. Утврдување на објективна вредност

Друштвото располага со финансиски средства и обврски кои ги вклучуваат побарувањата од купувачи, вложувањата расположливи за продажба, обврските кон добавувачи и обврските по кредити, како и нефинансиски средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на финансиските средства и обврски е приближна на нивната сметководствена вредност со оглед на фактот дека истите имаат релативно кратка доспеаност во рок од максимум до една година од датумот на билансот на состојба, со исклучок на вложувањата расположливи за продажба кои имаат карактер на долгорочни средства и за кои објективната вредност е утврдена врз основа на последната пазарна цена на истите на датумот на билансот на состојба.

6. Финансиски инструменти

6.1. Ризик на финансирање

Друштвото врши финансирање на своето работење по пат на користење на краткорочни и долгорочни кредити со цел да обезбеди соодветен поврат на вложувањата. Друштвото континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа која со состојба на 31 декември 2019 и 2018 година е следната:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Обврски по кредити	127,390	21,630
Пари и парични еквиваленти	(658)	(86,983)
Нето обврски (пари)	126,732	(65,353)
Вкупен капитал	529,701	594,303
% на задолженост	24%	0%

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.2. Ризик од девизни валути (Продолжение)

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од продажби и набавки на странски пазари, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Состојбата со девизните износи на средствата и обврските деноминирани до денари на 31 декември 2019 и 2018 година по валути е следната:

	Средства		Обврски	
	2019	2018	2019	2018
ЕУР	166,224	67,323	232,637	62,874
УСД	-	-	-	-
Други	-	-	-	-
	166,724	67,323	232,637	62,874

6.2. Ризик од девизни валути

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 10% на македонскиот денар во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	Зголемувања за 10%		Намалувања за 10%	
	2019	2018	2019	2018
ЕУР	(6,591)	445	6,591	(445)
УСД	-	-	-	-
Други	-	-	-	-
Нето Ефект	(6,591)	445	6,591	(445)

6.3. Ризик од промени на каматите

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има пласирано средства кај други друштва или банки договорени по варијабилни каматни стапки. Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на крајот од годините е како што следува:

	31 декември	
	2019	2018
Финансиски средства		
<i>Некаматносни:</i>		
- Парични средства и депозити	20	67,172
- Побарувања од купувачи	595,429	429,088
- Останати побарувања	260	35
- Вложувања	1,363	1,035
	597,072	497,330
<i>Каматносни со променлива камата:</i>		
- Дадени заеми	156,147	61,920
- Парични средства	638	19,811
	156,785	81,731
	753,857	579,061
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни:</i>		
- Обврски кон добавувачи	384,658	300,024
- Позајмици од друштва	-	-
- Останати тековни обврски	22,182	18,430
	406,840	318,454
<i>Каматносни:</i>		
- Кредити од банки со променлива камата	127,390	21,630
	127,390	21,630
	534,230	340,084

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 1% поени на каматните стапки на користените кредити и дадени депозити во банки. Анализата е направена на салдата на обврски за кредити и дадени депозити на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	Зголемувања за 1% поени		Намалувања за 1% поени	
	2019	2018	2019	2018
Земени кредити	(1,274)	(216)	1,274	216
Дадени заеми	1,561	619	(1,561)	(619)
Нето Ефект	288	403	(288)	(403)

ФАКОМ АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.4. Ризик од ликвидност (Продолжение)

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2019 година според нивната доспеаност:

	До 1 месец	1 - 3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	658	-	-	-	658
Купувачи	502,644	79,905	569	12,311	595,429
Останати побарувања	260	-	-	-	260
Дадени позајмици	25,657	-	130,490	-	156,147
Вложувања	-	-	1,363	-	1,363
	529,219	79,905	132,422	12,311	753,857
Добавувачи	384,658	-	-	-	384,658
Кредити	29,334	30,743	67,313	-	127,390
Останати обврски	22,182	-	-	-	22,182
	436,174	30,743	67,313	-	534,230

6.4. Ризик од ликвидност

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2018 година според нивната доспеаност:

	До 1 месец	1 - 3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	86,983	-	-	-	86,983
Купувачи	374,475	35,757	1,687	17,169	429,088
Останати побарувања	35	-	-	-	35
Дадени позајмици	-	17,155	44,765	-	61,920
Вложувања	-	-	1,035	-	1,035
	461,493	52,912	47,487	17,169	579,061
Добавувачи	300,024	-	-	-	300,024
Кредити	977	-	20,653	-	21,630
Останати обврски	18,430	-	-	-	18,430
	319,431	-	20,653	-	340,084

6.5. Кредитен ризик

Кредитниот ризик се јавува во случај кога купувачите на Друштвото нема да бидат во состојба да ги исполнат своите обврски за плаќање. Побарувањата од купувачи се состојат од поголем број на поединечни салда. Овие побарувања не се обезбедени со било какво обезбедување во форма на меници, гаранции или друг вид на колатерал, со исклучок на примените аванси од купувачите.

Старосната структура на побарувањата од купувачи на 31 декември 2019 е како што следува:

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.5. Кредитен ризик (Продолжение)

	Бруто износ	Во (000) МКД Исправка на вредноста	Нето износ
Нефактурирани побарувања	291,480	-	291,480
Недоспеани побарувања	187,477	-	187,477
Доспеани побарувања	0		0
- до 1 година	85,154	-	85,154
- над 1 година	33,963	(2,645)	31,318
	598,074	(2,645)	595,429

Побарувањата постари од една година во износ од 31,318 илјади МКД се однесуваат на побарувања од домашни и странски фирми за кои се преземаат мерки за нивна наплата по пат на опомена и поднесување на судски тужби. Менаџментот на Друштвото има направено исправка на вредноста за побарувања за кои смета дека е неизвесна наплатата во износ од 2,645 илјади МКД. За останатите се смета дека истите ќе бидат целосно наплатени.

Старосната структура на побарувањата од купувачи на 31 декември 2018 е како што следува:

	Бруто износ	Во (000) МКД Исправка на вредноста	Нето износ
Нефактурирани побарувања	231,928	-	231,928
Недоспеани побарувања	70,634	-	70,634
Доспеани побарувања			
- до 1 година	105,001	-	105,001
- над 1 година	25,276	(3,751)	21,525
	432,839	(3,751)	429,088

7. Известување по сегменти

7.1. Деловни сегменти

Друштвото во текот на своето работење е организирано во следните деловни сегменти:

- Производи - производство и продажба на челични конструкции,
- Услуги - услуги за монтажа и друго,
- Стоки и материјали - продажба на отпадни материјали и
- Останато - кирии и сл.

ФАКОМ АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

7. Известување по сегменти (Продолжение)

7.1. Деловни сегменти (Продолжение)

Резултатите по сегменти за годината која што завршува на 31 декември 2019 година како и останатите сегменти информации се следните:

	Производи	Услуги	Стоки и материјали	Останато	Вкупно
Приходи од продажба	856,566	236,963	39,308	583	1,133,420
Останати приходи	5,816	1,609	267	4	7,696
Вкупно приходи	862,382	238,572	39,575	587	1,141,116
Оперативна добивка/резултат на сегментот	4,027	1,114	185	3	5,328
Приходи од финансирање					7,017
Расходи од финансирање					(9,564)
Бруто добивка					2,781
Данок од добивка					-
Нето добивка					2,781
Други информации					
Вкупни средства	902,337	249,625	41,408	614	1,193,985
Вкупни обврски по	502,023	138,881	23,038	342	664,284
Амортизација	28,094	7,772	1,289	19	37,174
Инвестиции	13,315	3,684	611	9	17,174

Резултатите по сегменти за годината која што завршува на 31 декември 2018 година како и останатите сегменти информации се следните:

	Производи	Услуги	Стоки и материјали	Останато	Вкупно
Приходи од продажба	1,113,033	195,687	67,374	574	1,376,668
Останати приходи	3,308	582	200	2	4,091
Вкупно приходи	1,116,341	196,269	67,574	576	1,380,759
Оперативна добивка/резултат на сегментот	15,857	2,788	960	8	19,613
Приходи од финансирање					3,074
Расходи од финансирање					(4,088)
Бруто добивка					18,599
Данок од добивка					(3,141)
Нето добивка					15,458
Други информации					
Вкупни средства	822,218	144,558	49,770	424	1,016,970
Вкупни обврски по	341,725	60,080	20,685	176	422,667
Амортизација	42,601	7,490	2,579	22	52,691
Инвестиции	13,488	2,371	816	7	16,683

7. Известување по сегменти (Продолжение)

7.2. Географски сегменти

Република Македонија е матична земја за Друштвото, при што истото остварува дел од своите активности (продажби) и на надворешните пазари, и тоа како што следува:

Продажби во:	2019	2018
Република Македонија	350,680	447,873
Југоисточна Европа	136,248	416,397
Западна Европа	628,516	516,489
Останато	25,672	-
Вкупно	1,141,116	1,380,759

Прикажувањето на продажбите е според потеклото на купувачите.

Вкупни средства во:	2019	2018
Република Македонија	859,744	844,861
Југоисточна Европа	149,834	74,142
Западна Европа	184,407	97,967
Останато	-	-
Вкупно	1,193,986	1,016,970

Вкупни инвестиции во:	2019	2018
Република Македонија	17,619	16,683
Југоисточна Европа	-	-
Западна Европа	-	-
Вкупно	17,619	16,683

Информации за главни купувачи за 2019 година (над 10% од вкупен приход):

Купувач	% на учество во приходи	Износ на приходи
Финкантиери	36.9%	421,431
Векома	12.5%	142,643
ЕЛЕМ	11.0%	125,668

Информации за главни купувачи за 2018 година (над 10% од вкупен приход):

Купувач	% на учество во приходи	Износ на приходи
Кинг ИТЦ ДОО	27.4%	377,828
Финкантиери	23.8%	328,159
Векома	13.7%	188,726

8. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

	<u>2019</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2018</u> <u>(000) МКД</u>
Приходи од продажба на домашен пазар	303,093	375,834
Приходи од продажба на странски пазар	790,436	932,886
Вкупно приходи од продажба	<u>1,093,529</u>	<u>1,308,720</u>

9. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ

	<u>2019</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2018</u> <u>(000) МКД</u>
Приходи од продажба на отпадоци	39,308	67,374
Приходи од наемнина	583	574
Приходи од премии, субвенции и донации	480	-
Приходи по основ на надомест на штети	3,107	2,830
Приходи од вишоци на средства	1,105	1,261
Добвики од продажба на основни средства	1,851	-
Останато	1,153	-
Вкупно останати оперативни приходи	<u>47,587</u>	<u>72,039</u>

10. УПОТРЕБЕНИ СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ

	<u>2019</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2018</u> <u>(000) МКД</u>
Потрошени суровини и материјали	445,822	715,368
Енергија	43,774	53,867
Потрошени резервни делови	8,315	14,178
Потрошен ситен инвентар	4,581	5,920
Вкупно трошоци за суровини и материјали	<u>502,492</u>	<u>789,333</u>

11. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИ

	2019	2018
	(000) МКД	(000) МКД
Бруто плати на вработени	318,352	327,665
Трошоци за службени патувања	2,270	2,439
Трошоци за теренски додаток	19,942	6,424
Трошоци за надомести по договори	7,867	-
Регрес, отпремнини и помош на вработени	7,996	7,992
Останати надоместоци на вработените	2,139	2,084
Вкупно трошоци за вработени	358,566	346,604

12. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ

	2019	2018
	(000) МКД	(000) МКД
Надворешни услуги за изработка на производи	205	16
Услуги од кооперанти во земјата	105,826	52,499
Услуги од кооперанти во странство	9,337	-
Транспортни услуги	21,249	41,330
Тековно одржување	5,504	4,822
Трошоци за осигурување на имот	6,670	6,818
Надомест за банкарски услуги	5,762	8,520
Реклама и пропаганда	1,526	2,558
Спонзорства	1,280	1,584
ПТТ Услуги	1,452	1,709
Дополнително утврдеи трошоци од минати години	5,941	2,536
Наеми	4,364	357
Трошоци за комунални и останати услуги	8,803	9,027
Трошоци за сертификати и работни дозволи	5,628	3,975
Интелектуални услуги	5,504	2,597
Посредничка провизија	13,615	17,263
Неотпиана вредност на основни средства	1,091	546
Отпис на краткорочни побарувања	929	1,692
Вредносни усогласувања	13,369	-
Останато	19,501	14,669
Вкупно останати оперативни расходи	237,556	172,518

13. ПРИХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

	2019	2018
	(000) МКД	(000) МКД
Камати од купувачи и позајмици	5,865	2,106
Позитивни курсни разлики	1,066	931
Приходи од дивиденди	86	37
Вкупно приходи од финансирање	7,017	3,074

14. РАСХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

	2019	2018
	(000) МКД	(000) МКД
Камати	8,479	2,924
Курсни разлики	1,085	1,164
Останати	-	-
Вкупно расходи од финансирање	9,564	4,088

15. ДАНОК ОД ДОБИВКА

	2019	2018
	(000) МКД	(000) МКД
Добивка пред оданочување	2,781	18,599
Непризнаени расходи:		
Трошоци за членови на УО	1,638	2,016
Репрезентација и пропаганда	589	1,606
Спонзорства и донации	-	1,520
Отпис на ненаплатени побарувања	930	1,692
Ненаплатени побарувања од заеми	-	20,600
Осигурителни премии во корист на членови на органи на управување	1,994	3,587
Стипендии	210	54
Даноци по задршка исплатени во име на трети лица	90	-
Други усогласувања на расходи	153	64
Намалување на даночна основа:		
Наплатени побарувања (купувачи и заеми)	(31,531)	(812)
Реинвестирана добивка	(7,729)	(2,319)
Даночна основа	(30,875)	46,607
Пресметан данок на добивка	(3,088)	4,661
Даночно олеснување за дадени донации	-	(1,520)
Данок на добивка	-	3,141
Добивка пред оданочување	2,781	18,599
Ефективна даночна стапка	0.00%	25.06%

16. ДИВИДЕНДА ПО АКЦИЈА

На годишното собрание на Факом АД Скопје за 2019 година, кое ќе се одржи во 2020 година, ќе се врши распределба на остварената добивка за 2019 година. Овие финансиски извештаи не ја содржат оваа распределба, со оглед дека истата ќе биде искажана во Извештајот за промените во главнината за 2020 година. Во 2019 година извршена е распределба на дивиденди во износ од 67,710 илјади МКД (2018: нема).

17. ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА

а) основна заработувачка по акција	2019	2018
	(000) МКД	(000) МКД
<i>Нето добивка која им припаѓа на имателите на обични акции</i>		
Нето добивка за годината	2,781	15,458
Дивиденда на приоритетни акции	-	-
Нето добивка која им припаѓа на имателите на обични акции	2,781	15,458
	број на акции	2018
	2019	2018
<i>Пондериран просечен број на обичните акции</i>		
Издадени обични акции на 1 јануари	67,000	67,000
Ефекти од промени на бројот на обични акции:	-	-
Пондериран просечен број на обичните акции на 31 декември	67,000	67,000
Основна заработувачка по акција (во МКД)	42	231

18. НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА

Промени во текот на 2019 година:

	Земјиште и градежни објекти (000) МКД	Постројки и опрема (000) МКД	Транспортни средства и алат (000) МКД	Инвестиции во тек (000) МКД	Вкупно (000) МКД
Набавна вредност					
Состојба на 1 јануари	230,845	746,970	411,811	8,689	1,398,315
Директни зголемувања	-	-	-	14,460	14,460
Пренос од инвестиции во тек	364	10,934	3,597	(14,895)	-
Расход	-	-	(32)	(20)	(52)
Продажби	-	-	(3,998)	-	(3,998)
Преноси	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	231,209	757,904	411,378	8,234	1,408,725
Акумулирана амортизација					
Состојба на 1 јануари	153,402	645,680	392,094	-	1,191,176
Амортизација	4,921	22,779	8,718	-	36,418
Расход	-	-	(30)	-	(30)
Продажби	-	-	(2,910)	-	(2,910)
Состојба на 31 декември	158,323	668,459	397,872	-	1,224,654
Сегашна вредност на:					
31.12.2019 година	72,886	89,445	13,506	8,234	184,071
31.12.2018 година	77,443	101,290	19,717	8,689	207,139

Со состојба на 31 декември 2019 година, дел од градежните објекти и опремата на Друштвото со сегашна вредност од 64,133 илјади МКД се ставени под хипотека како обезбедување за искористените банкарски кредити и гаранции (Белешка 32).

19. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Промени во текот на 2019 година:

	Софтвер (000) МКД	Лиценци (000) МКД	Средства во подготовка (000) МКД	Вкупно (000) МКД
Набавна вредност				
Состојба на 1 јануари	7,415	13,554	3,159	24,128
Набавки	-	-	3,159	3,159
Пренос од инвестиции	6,318	-	(6,318)	-
Продажби	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	13,733	13,554	-	27,287
Акумулирана амортизација				
Состојба на 1 јануари	7,372	12,990	-	20,362
Амортизација за тековна година	253	503	-	756
Продажби	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	7,625	13,493	-	21,118
Сегашна вредност на:				
31.12.2019 година	6,108	61	-	6,169
31.12.2018 година	43	564	3,159	3,766

20. ВЛОЖУВАЊА РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

	% на сопственост	2014 (000) МКД	2013 (000) МКД
Акции во:			
Комерцијална Банка АД Скопје	0.01%	1,363	1,035
Вкупно вложувања		1,363	1,035

Друштвото располага со вложување во 205 обични акции (2018: 205 акции) издадени од Комерцијална банка АД Скопје. Вложувањето е усогласено со последната пазарна цена на акциите на Македонската Берза на датумот на билансот на состојба. Разликата од усогласувањето е прикажана во рамките на главнината на Друштвото и останатата сеопфатна добивка.

21. ЗАЛИХИ

	2019 (000) МКД	2018 (000) МКД
Залиха на поцинкуван лим	151	238
Залиха на лимови, носачи и винкли	146,999	144,268
Залиха на резервни делови и помошни материјали	71,399	64,379
Залихи на готови производи	-	-
Вкупно залихи	218,549	208,885

22. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ

	2019 (000) МКД	2018 (000) МКД
Купувачи на производи и услуги во земјата	127,212	114,551
Побарувања од купувачи во странство	163,320	65,006
Купувачи во земјата - нетековни	12,311	17,169
Нефактурирани приходи по договори во земјата	123,012	124,961
Нефактурирани приходи по договори во странство	168,468	106,967
Сомнителни и спорни побарувања	3,751	4,185
	598,074	432,839
Минус: Исправка на вредноста на сомнителни побарувања од купувачи	(2,645)	(3,751)
Вкупно нето побарувања од продажба	595,429	429,088

23. ПОБАРУВАЊА ЗА ДАДЕНИ АВАНСИ

	2019 (000) МКД	2018 (000) МКД
Дадени аванси на добавувачи во земјата	8,172	2,442
Дадени аванси на добавувачи во странство	2,453	136
	10,625	2,578
Минус: Исправка на вредноста на сомнителни побарувања за дадени аванси	-	-
Вкупно побарувања за дадени аванси	10,625	2,578

24. ДАДЕНИ ЗАЕМИ

	2019	2018
	(000) МКД	(000) МКД
<i>Дадени заеми и камати на:</i>		
РЖ Институт	950	-
НИК Нова Принт ДООЕЛ Скопје	4,865	4,865
РК Металург-машки клуб	8,914	8,914
РК Металург- женски клуб	6,248	2,500
РК Металург АД	3,300	3,300
Репро 21 ДООЕЛ Скопје	4,890	4,220
Репро Принт ДОО Скопје	805	1,819
Винарија Стоби	122,535	3,885
Репро One Limited	540	29,300
Капитал медиа груп	-	17
Физички лица	3,100	3,100
Вкупно краткорочни дадени заеми	156,147	61,920

Салдото на дадени заеми на други потекнува од склучени договори за краткорочни заеми и анекси од 2019 година, со каматна стапка од скибор плус 1% годишно и рок на враќање до 31.12.2020 година.

25. ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ СРЕДСТВА И АВР

	2019	2018
	(000) МКД	(000) МКД
Побарувања за ДДВ	13,482	12,362
Побарување за повеќе платен данок на добивка	2,881	-
Побарувања од вработените	260	35
Однапред платени трошоци	4,351	3,179
Вкупно	20,974	15,576

26. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

	2019	2018
	(000) МКД	(000) МКД
Денарски сметки кај домашни банки	397	18,360
Девизни сметки кај домашни банки	241	1,451
Денарски благајни	19	1
Девизни благајни	1	21
Депозити во банки (до 3 месеци) - ограничени	-	67,150
Вкупно парични средства	658	86,983

Депозитите во банки во износ од 67,150 илјади МКД се состојат од депозит даден како залог за обврски по кредити на друго друштво. Рокот на доспевање на обврските и депозитот е до 02.01.2019 година. Депозитот е вратен на жиро сметка на Друштвото на денот на доспевање.

27. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ

	2019	2018	2019	2018
	Бр. на акции	Бр. на акции	(000) МКД	(000) МКД
Обични акции	67,000	67,000	207,703	207,703
Вкупно	67,000	67,000	207,703	207,703

Акционерскиот капитал на Друштвото претставува номиниран капитал кој се формира со издавање на хартии од вредност (акции) на акционерите. Друштвото има издадено обични акции. Обичните акции носат право на учество во распределбата на остварената добивка (дивиденда) и право на управување со Друштвото (право на глас).

Номиналната вредност на една акција изнесува 51.13 ЕУР.

Процентата вредност на капиталот утврдена при првата емисија на акции од страна на Друштвото е прикажана во сметководствената евиденција и е извршена усогласеност помеѓу вкупната номинална вредност на акционерскиот капитал регистриран во трговскиот регистар и Централниот депозитар за хартии од вредност (ЦДХВ) и неговиот сметководствен износ.

Разликата која постоела помеѓу проценетата вредност на капиталот утврдена при првата емисија на акции од страна на Друштвото и вкупната номинална вредност на акционерскиот капитал регистриран во трговскиот регистар и Централниот депозитар за хартии од вредност (ЦДХВ) е прикажана како објективна вредност и останати резерви во износ од 26,878 илјади МКД.

Следните акционери имаат сопственост над 5% од акциите кои носат право на глас со состојба на 31 декември 2019 и 2018 година:

	2019	2018
	%	%
Акционер:		
Репро Оне лимитед	97.23%	97.23%

28. ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ

	2019	2018
	(000) МКД	(000) МКД
Обврски спрема добавувачи во земјата	357,640	285,644
Обврски спрема добавувачи во странство	27,018	14,380
Обврски кон добавувачи за задржни депозити	-	-
Останато	-	-
Вкупно обврски спрема добавувачи	384,658	300,024

29. ОБВРСКИ ЗА ПРИМЕНИ АВАНСИ

	2019 (000) МКД	2018 (000) МКД
Примени аванси во денари	40,688	45,098
Примени аванси во странска валута	78,229	26,864
Вкупно обврски за примени аванси	118,917	71,962

30. ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ И ПВР

	2019 (000) МКД	2018 (000) МКД
Обврски за нето плати спрема вработени	16,188	13,621
Обврски за персонален данок од плати	1,504	1,288
Обврски за придонеси од плати	7,951	6,392
Обврски за ДДВ	1,420	-
Обврски за дивиденди	1,485	1,288
Обврски за данок од добивка	262	2,941
Останати обврски	4,509	3,521
Вкупно останати краткорочни обврски и ПВР	33,319	29,051

31. КРЕДИТИ

		2019	2018
		(000) МКД	(000) МКД
Долгорочни кредити од:			
Комерцијална Банка АД Скопје	(а)	-	3,545
Камата по кредити		-	42
Вкупно долгорочни кредити		-	3,587
Минус: тековна доспеаност на долгорочни кредити		-	(3,587)
Вкупно нето долгорочни кредити		-	-
Краткорочни кредити од:			
Комерцијална Банка АД Скопје	(б)	98,057	17,994
Комерцијална Банка АД Скопје	(в)	29,107	-
Камата по кредити		226	49
Вкупно краткорочни кредити		127,390	18,043
Вкупно кредити		127,390	18,043

(а) Долгорочен кредит во износ од 288,200 ЕУР со каматна стапка од 5.5% годишно. Отплатлив во 20 тромесечни еднакви рати со краен рок на отплата 15 октомври 2019 година.

(б) Краткорочни кредити во износ од 2,270 илјади ЕУР со каматна стапка од шестмесечен ЕУРИБОР плус 3.5-4% годишно, отплатливи во рок од 12 месеци од денот на одобрување, најдоцна до ноември 2020 година.

(в) Краткорочен денарски кредит за пречекорување на состојбата на средствата на сметките за тековно работење во износ од 29,107 илјади МКД со каматна стапка од 4% годишно, отплатливи во рок од 12 месеци од денот на одобрување, најдоцна до ноември 2020 година.

Кредитите се обезбедени со хипотека на недвижен имот и залог на опрема.

Доспевањето на долгорочните кредити е како што следува:

	2019	2018
	(000) МКД	(000) МКД
Во рок од една година	-	3,587
Во рок над една до три години	-	-
Над 3 години	-	-
	-	3,587

Кредитите се деноминирани во следните валути:

	2019	2018
	(000) МКД	(000) МКД
МКД	29,109	-
ЕУР	98,281	21,630
	127,390	21,630

32. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ

а) Земени банкарски гаранции

Друштвото има склучено договори за земени банкарски гаранции од Комерцијална банка АД Скопје со следните износи и рокови на доспевање.

Корисник на гаранцијата	тип	(000) МКД	ЕУР	Рок
Макстил	платежна	95,325	-	01.05.2021
Макпетрол Пром Гас	платежна	1,300	-	30.04.2020
РЕК Битола	чинидбена	23,444	-	15.05.2020
ЕЛЕМ	чинидбена	99	-	05.08.2021
ЕЛЕМ Осломеј	чинидбена	750	-	05.03.2021
ЕЛЕМ Енергетика	чинидбена	10	-	01.03.2021
Вкупно во (000) МКД		120,928	-	
Вкупно во ЕУР		-	-	
Вкупно во (000) МКД		120,928		

Гаранциите издадени од страна на Комерцијална банка АД Скопје во корист на Друштвото се одобрени врз основа на склучен договор за рамковен лимит на вкупен износ од 7,000,000 ЕУР. Издадените гаранции се обезбедени со дадени хипотеки и залози на имотот на Друштвото.

Друштвото има склучено договори за земени банкарски гаранции од Халк банка АД Скопје со следните износи и рокови на доспевање.

Корисник на гаранцијата	тип	(000) МКД	ЕУР	Рок
Лукоил	платежна	200	-	31.03.2021
Макстил	платежна	58,425	-	30.04.2021
Вкупно		58,625	-	
Вкупно во (000) МКД		58,625	-	

Гаранциите издадени од страна на Халк банка АД Скопје во корист на Друштвото се одобрени врз основа на склучен договор за рамковен лимит на 24.11.2017 на вкупен износ од 1,000,000 ЕУР. Издадените гаранции се обезбедени со дадени хипотеки и залози на имотот на Друштвото.

б) Дадени гаранции за други

Друштвото гарантира за обврските на други друштва кон Комерцијална Банка АД Скопје во вкупен износ 27,529 илјади МКД, со рок на доспевање најдоцна до јули 2026 година.

32. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ (Продолжение)

в) Дадени хипотеки и залози на својот имот

Друштвото има дадено хипотеки и залози на својот имот како обезбедување на искористените банкарски кредити и гаранции од Комерцијална банка АД Скопје на следниот имот:

- а) Производна хала со површина од 24,783 м²-ИЛ 4959;
 - б) Кранови, трафостаници, опрема за производство и пренос на електрична и топлотна енергија и гасна комора по проценка;
 - в) Опрема и машини за изработка на челични конструкции по проценка;
 - г) комплетен работен автомобил - ротациона дигалка.
- Вкупната вредност на проценетиот имот изнесува 7,663,100 ЕУР или 471,243 илјади МКД.

Друштвото има дадено хипотеки и залози на својот имот како обезбедување на искористените банкарски кредити и гаранции од Халк банка АД Скопје на следниот имот: Производна хала со површина од 6,113 м²-ИЛ 4959. Вкупната вредност на проценетиот имот изнесува 2,930,822 ЕУР или 180,218 илјади МКД.

г) Судски спорови

Друштвото е тужена странка во неколку судски постапки кои произлегуваат од редовното работење на Друштвото. Вкупниот износ на тужби против Друштвото на 31 декември 2019 година изнесува 1,897 илјади МКД. Менаџментот на Друштвото смета дека не постојат значајни идни обврски кои би произлегле од овие судски спорови.

Од друга страна, Друштвото се јавува како тужител во неколку судски постапки кои произлегуваат од редовното работење на Друштвото. Вкупниот износ на тужби во корист на Друштвото на 31 декември 2019 година изнесува 1,346 илјади МКД кои главно претставуваат тужби за неисполнување на договори, ненаплатени побарувања за извршени работи и друго. Потенцијални средства не се признаваат во финансиските извештаи.

33. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

На 31 декември 2019 година, Светската Здравствена Организација (СЗО) е известена за новиот коронавирус (COVID 19) кој се појави во Народна Република Кина, и започна брзо да се шири. На 30 јануари 2020 година, СЗО официјално ја објавува појавата и ширењето на коронавирусот како вонредна здравствена состојба од меѓународно значење. Последователно, на 11 март 2020 година појавата на коронавирусот е класифицирана како глобална пандемија од страна на СЗО.

На 18 март 2020 година, во нашата држава беше прогласена вонредна состојба на цела територија на РСМ заради спречување на внесување, ширење и справување со вирусот COVID 19, кој е проширен на сите континенти.

33. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ (Продолжение)

Со оглед дека последователните настани и околности поврзани со појавата на COVID 19 не постоеја на датумот на известување, раководството на Друштвото смета дека истите не влијаат на финансиските извештаи заклучно со 31.12.2019 година и тие не треба да се корегираат.

Раководството смета дека во моментот не може да се предвидат потенцијалните ефекти поради појавата на COVID 19 врз работењето на Друштвото во иднина.

34. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СТРАНИ

Друштвото е поврзано со своите акционери кои имаат контрола или значајно учество во работењето на истото. Друштвото е поврзано својот доминантен акционер.

Со состојба на 31 декември 2019 година, Друштвото има побарувања за дадени заеми на акционерот Репро Оне лимитед во износ од 540 илјади МКД (2018: 29,300 илјади МКД). Во текот на 2019 година, во трансакции со акционерот Репро Оне лимитед, друштвото остварило приходи во износ од 796 илјди МКД, И трошоци во износ од 806 илјади МКД.

Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај за работењето согласно одредбите на ЗТД

Согласно член 476 од Законот за трговски друштва Годишната сметка која ја изготвуваат трговските друштва вклучува биланс на состојба и биланс на успех и објаснувачки белешки.

Согласно член 476 од Законот за трговски друштва Годишната сметка и финансискиот извештај кои се однесуваат за иста деловна година и кои се подготвени согласно одредбите на Законот и со прописите за сметководство треба да содржат идентични податоци за состојбата на средствата, обврските, приходите, расходите, главнината и остварената добивка односно загуба на друштвото за деловната година.

Согласно член 477 од Законот за трговски друштва, Органот на управување на Друштвото, покрај годишната сметка, односно финансиските извештаи, е должен, по завршување на секоја деловна година да изготви и извештај за работата на друштвото во претходната година со содржина определена во член 384 став 7 од ЗТД.

Годишната сметка на Друштвото и Годишниот извештај за работење се дадени во Додатоците 2 и 3.

Органот на Управување на Друштвото го разгледал и одобрил Годишниот извештај за работење.

Годишна сметка за 2019 година

- Биланс на состојба
- Биланс на успех
- Извештај за сеопфатна добивка

ЕМБС: 04095596

Целосно име: Друштво за проектирање, производство и монтажа на челични конструкции и опрема, увоз-извоз ФАКОМ АД - Скопје

Вид на работа: 450

Тип на годишна сметка: Годишна сметка

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2019

Листа на прикачени документи:
Објаснувачки белешки
Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
1	-- АКТИВА: А.НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	191.602.926,00			211.940.200,00
2	-- I.НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)	6.167.937,00			3.765.342,00
4	-- Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	6.167.937,00			606.039,00
7	-- Нематеријални средства во подготовка				3.159.303,00
9	-- II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	184.072.149,00			207.139.813,00
10	-- Недвижности (011+012)	72.885.906,00			77.443.183,00
11	-- Земјиште	900.126,00			900.126,00
12	-- Градежни објекти	71.985.780,00			76.543.057,00
13	-- Постројки и опрема	89.444.690,00			101.289.522,00
14	-- Транспортни средства	6.656.442,00			11.416.320,00
15	-- Алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел	6.851.246,00			8.301.821,00
18	-- Материјални средства во подготовка	8.233.865,00			8.688.967,00
21	-- IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	1.362.840,00			1.035.045,00
26	-- Вложувања во долгорочни хартии од вредност (027+028+029)	1.362.840,00			1.035.045,00
29	-- Вложувања во хартии од вредност според објективната вредност преку добивката или загубата	1.362.840,00			1.035.045,00
36	-- Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	706.551.814,00			569.924.207,00
37	-- I. ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	218.548.639,00			208.884.899,00
38	-- Залихи на сировини и материјали	147.149.491,00			144.506.107,00
39	-- Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	71.399.148,00			64.378.792,00
45	-- III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	331.197.633,00			212.136.287,00
47	-- Побарувања од купувачи	303.949.266,00			197.159.750,00
48	-- Побарувања за дадени аванси на добавувачи	10.624.532,00			2.579.106,00
49	-- Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати давачки кон државата (претплати)	16.363.735,00			12.361.931,00
50	-- Побарувања од вработените	260.100,00			35.500,00
52	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (053+056+057+058)	156.147.357,00			61.920.131,00
57	-- Побарувања по дадени заеми	156.147.357,00			61.920.131,00
59	-- V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	658.185,00			86.982.890,00
60	-- Парични средства	658.185,00			86.982.890,00
62	-- VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)	295.830.670,00			235.105.285,00
63	-- ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	1.193.985.410,00			1.016.969.692,00
64	-- В. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	25.593.513,00			25.593.513,00
65		529.701.970,00			594.303.628,00

	-- ПАСИВА : А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067-068-069+070+071+075-076+077-078)		
66	-- I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	180.825.369,00	180.825.369,00
71	-- VI. РЕЗЕРВИ (072+073+074)	75.079.169,00	67.022.303,00
72	-- Законски резерви	42.000.000,00	42.000.000,00
74	-- Останати резерви	33.079.169,00	25.022.303,00
75	-- VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	271.016.530,00	330.997.812,00
77	-- IX. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	2.780.902,00	15.458.144,00
81	-- Б. ОБВРСКИ (082+085+095)	662.177.469,00	421.883.928,00
85	-- II. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 086 до 093)		3.586.270,00
90	-- Обврски по заеми и кредити		3.586.270,00
95	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до 108)	662.177.469,00	418.297.658,00
97	-- Обврски спрема добавувачи	384.658.136,00	300.023.223,00
98	-- Обврски за аванси, депозити и кауции	118.916.460,00	71.962.473,00
99	-- Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести на плати	9.455.083,00	7.679.639,00
100	-- Обврски кон вработените	18.203.659,00	16.008.057,00
101	-- Тековни даночни обврски	1.881.659,00	3.105.993,00
104	-- Обврски по заеми и кредити	127.390.637,00	18.043.151,00
106	-- Обврски по основ на учество во резултатот	1.484.835,00	1.288.122,00
108	-- Останати краткорочни обврски	187.000,00	187.000,00
109	-- V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ ВО ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	2.105.971,00	782.136,00
111	-- ВКУПНО ПАСИВА : ГЛАВНИНА, РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	1.193.985.410,00	1.016.969.692,00
112	-- В. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА-ПАСИВА	25.593.513,00	25.593.513,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
201	-- I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	1.141.116.872,00			1.380.759.687,00
202	-- Приходи од продажба	1.133.420.584,00			1.376.668.254,00
203	-- Останати приходи	7.696.288,00			4.091.433,00
207	-- II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)	1.135.788.408,00			1.361.145.449,00
208	-- Трошоци за сировини и други материјали	502.492.807,00			789.332.643,00
210	-- Набавна вредност на продадените материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми				804.408,00
211	-- Услуги со карактер на материјални трошоци	156.794.576,00			77.354.842,00
212	-- Останати трошоци од работењето	63.257.324,00			84.971.770,00
213	-- Трошоци за вработени (214+215+216+217)	354.670.371,00			350.942.069,00
214	-- Плати и надоместоци на плата (нето)	212.446.135,00			220.669.455,00
215	-- Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	81.112.007,00			81.434.775,00
216	-- Придонеси од задолжително социјално осигурување	24.793.802,00			25.560.756,00
217	-- Останати трошоци за вработените	36.318.427,00			23.277.083,00
218	-- Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	37.173.878,00			52.691.119,00
219	-- Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни средства	13.369.246,00			
220	-- Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековните средства				809.349,00
222	-- Останати расходи од работењето	8.030.206,00			4.239.249,00
223	-- III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	7.016.484,00			3.073.294,00
224	-- Финансиски приходи од односи со поврзани друштва (225+226+227+228)	795.824,00			
226	-- Приходи по основ на камати од работење со поврзани друштва	795.824,00			
229	-- Приходи од вложувања во неповрзани друштва	86.100,00			36.900,00

230	-- Приходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	5.068.783,00	2.105.682,00
231	-- Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	1.065.777,00	930.712,00
234	-- IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+239+240+241+242+243)	9.564.046,00	4.088.550,00
239	-- Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	8.479.278,00	2.924.058,00
240	-- Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	1.084.768,00	1.164.492,00
246	-- Добивка од редовното работење (201+223+244)-(204-205+207+234+245)	2.780.902,00	18.598.982,00
250	-- Добивка пред оданочување (246+248) или (246-249)	2.780.902,00	18.598.982,00
252	-- Данок на добивка		3.140.838,00
255	-- НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250-252+253-254)	2.780.902,00	15.458.144,00
257	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	590,00	588,00
258	-- Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	12,00	12,00
269	-- Добивка за годината	2.780.902,00	15.458.144,00
288	-- Вкупна сеопфатна добивка за годината (269+286) или (286-270)	2.780.902,00	15.458.144,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
609	-- Набавна вредност на софтвер со лиценца	27.285.900,00			20.967.569,00
611	-- Акумулирана амортизација на софтвер со лиценца	21.117.963,00			20.361.530,00
612	-- Сегашна вредност на софтвер со лиценца (< или = АОП 004 од БС)	6.167.937,00			606.039,00
631	-- Набавна вредност на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење на дејност	230.308.689,00			229.944.827,00
633	-- Акумулирана амортизација на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење на дејност	158.322.909,00			153.401.770,00
634	-- Сегашна вредност на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење на дејност (< или = АОП 012 од БС)	71.985.780,00			76.543.057,00
662	-- Краткорочни заеми и кредити дадени на трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата (< или = АОП 052 од БС)	155.607.405,00			61.920.131,00
668	-- Трговски кредити и аванси дадени на трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата	150.737.233,00			137.638.084,00
672	-- Останати побарувања од органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОМ, ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет	13.482.797,00			12.361.931,00
674	-- Краткорочни обврски по земи и кредити кон трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата (< или = АОП 095 од БС)	127.390.637,00			
676	-- Долгорочни обврски по заеми и кредити кон трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата (< или = АОП 085 од БС)				3.586.270,00
678	-- Основна главнина (сопственички капитал) во акции поседувани од други трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија регистрирани во земјата (< од АОП 065 од БС)	180.825.369,00			180.825.369,00
684	-- Трговски кредити и аванси од трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата	362.327.433,00			330.741.738,00
687	-- Останати обврски кон трговски друштва во				1.288.122,00

	приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата		
689	-- Останати обврски кон физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации во земјата	1.671.835,00	187.000,00
692	-- Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на домашен пазар (< или = АОП 202 од БУ)	303.092.602,00	375.834.337,00
694	-- Приходи од продажба на производи, стоки и услуги во земјите членки на ЕУ (< или = АОП 202 од БУ)	790.436.147,00	932.885.923,00
696	-- Приходи од наемнина(< или = АОП 202 од БУ)	583.644,00	573.680,00
704	-- Наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обврски (< или = АОП 203 од БУ)	1.105.664,00	1.261.521,00
710	-- Останати приходи од работењето (< или = АОП 203 од БУ)	3.978.026,00	2.250.471,00
712	-- Приходи од поранешни години (< или = АОП 203 од БУ)		14.825,00
713	-- Приходи од даноци и придонеси (< или = АОП 203 од БУ)	281.691,00	564.616,00
717	-- Трошоци за суровини и материјали (< или = АОП 208 од БУ)	439.199.190,00	707.360.418,00
718	-- Огрев, гориво и мазива(< или = АОП 208 од БУ)	831.878,00	1.173.933,00
720	-- Канцелариски материјали (< или = АОП 208 од БУ)	992.602,00	1.022.346,00
722	-- Униформи-заштитна облека и обувки	4.679.079,00	5.728.620,00
723	-- Материјал за чистење и одржување (< или = АОП 208 од БУ)	109.306,00	82.222,00
725	-- Потрошена електрична енергија (< или = АОП 208 од БУ)	12.565.610,00	13.083.585,00
726	-- Потрошени енергетски горива (< или = АОП 208 од БУ)	28.968.856,00	38.353.749,00
727	-- Потрошени резервни делови и материјали за одржување (< или = АОП 208 од БУ)	8.040.900,00	13.840.556,00
728	-- Отпис на ситен инвентар, амбалажа и автогуми (во производство) (< или = АОП 208 од БУ)	4.578.445,00	5.857.445,00
729	-- Транспортни услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	976.460,00	418.133,00
730	-- Транспортни услуги во странство (< или = АОП 211 од БУ)	20.272.609,00	40.411.413,00
731	-- ПТТ услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	1.455.122,00	1.708.858,00
734	-- Производствени и занаетчиски услуги (< или = АОП 211 од БУ)	106.030.562,00	17.551.956,00
735	-- Наемнини за деловни простории во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	4.364.101,00	357.365,00
740	-- Вкалкулирани надомести за време на боледување	3.381.971,00	3.620.646,00
741	-- Надоместоци за отпремнина при заминување во пензија (< или = АОП 217 од БУ)	1.343.478,00	1.287.042,00
744	-- Регрес за годишен одмор (< или = АОП 217 од БУ)	5.905.800,00	6.100.000,00
745	-- Помощи (< или = АОП 217 од БУ)	492.428,00	605.199,00
747	-- Дневници за службени патувања, нокевања и патни трошоци (< или = АОП 217 од БУ)	2.270.416,00	2.438.561,00
749	-- Надомести на трошоците на вработените и подароци (< или = АОП 217 од БУ)	2.138.872,00	7.472.282,00
750	-- Надоместок за сместување и исхрана на терен (< или = АОП 217 од БУ)	19.942.347,00	1.035.450,00
757	-- Трошоци за надомест и други примања на надворешни членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители	2.244.000,00	2.694.000,00
759	-- Репрезентација (< или = АОП 212 од БУ)	654.720,00	1.784.883,00

760	-- Премии за осигурување на имот (< или = АОП 212 од БУ)	2.040.475,00	1.926.794,00
761	-- Надомест за банкарски услуги (< или = АОП 212 од БУ)	5.762.270,00	2.960.954,00
762	-- Даноци кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	3.978.139,00	5.392.252,00
764	-- Членарини на здруженијата во земјата и странство (< или = АОП 212 од БУ)	347.838,00	167.000,00
765	-- Останати трошоци на работењето (< или = АОП 212 од БУ)	43.978.481,00	67.908.803,00
770	-- Реинвестирана добивка	7.729.072,00	2.319.017,00
771	-- Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	584,00	592,00

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
2193	- 25.11 - Производство на метални конструкции и делови на конструкции	1.147.549.712,00			
2491	- 68.20 - Издавање и управување со сопствен недвижен имот или недвижен имот земен под закуп (лизинг)	583.644,00			

Потпишано од:

Marija Petrova
 marija.petrova@fakom.com.mk
 CN=KibsTrust Qualified Certificate Services, OU=Class 2
 Managed PKI Individual Subscriber CA, OU=Symantec
 Trust Network, O=KIBS AD Skopje, C=MK
 KibsTrust Qualified Certificate Services

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.

Годишен извештај за 2019 година

ФАКОМ АД, Скопје

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА РАБОТЕЊЕТО НА ФАКОМ АД - СКОПЈЕ ЗА ПЕРИОД ОД 01.01.-
31.12.2019 ГОДИНА

Март, 2020

СОДРЖИНА

БИЛАНС НА УСПЕХ	2
Вкупен приход	3
Трошоци	5
БИЛАНС НА СОСТОЈБА.....	6
АКТИВА	6
ПАСИВА.....	8
ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ.....	11

ФИНАНСИСКА АНАЛИЗА

БИЛАНС НА УСПЕХ

Во периодот од 01.01.-31.12.2019 година Друштвото оствари позитивен финансиски резултат во износ од 2.780.902 ден. наспроти добивката за истиот период од 2018 која изнесуваше 15.458.143 ден. Намалувањето се должи на намалените приходи од редовното работење, односно намалениот обем на започнати работи и договори од минатата година и оваа динамика го одредува обемот и финансискиот резултат што се оствари во 2019 г. Вкупните приходи за 2019 г. изнесуваат 1.148.133.356 ден и истите се намалени за -17% или за -235.699.624 ден. во однос на 2018 год.

Биланс на успех

	денари		% на пораст
	31.12.2018	31.12.2019	2019/2018
Приходи од продажба	1.376.668.254	1.133.420.584	-17,67%
Останати приходи	4.091.432	7.696.288	88,11%
Вкупен приход	1.380.759.686	1.141.116.872	-17,36%
Трошоци за материјали, енергија	783.412.326	445.822.452	-43,09%
Трошоци за плати	327.664.986	318.351.944	-2,84%
Останати трошоци	197.377.017	334.440.135	69,44%
Вкупни готовински трошоци	1.308.454.329	1.098.614.530	-16,04%
ЕБИТДА*	72.305.357	42.502.342	-41,22%
Амортизација	52.691.119	37.173.878	-29,45%
Оперативна добивка	19.614.238	5.328.464	-72,83%
Финансиски приходи	3.073.294	7.016.484	128,31%
Финансиски расходи	4.088.551	9.564.046	133,92%
Добивка (загуба) пред оданочување	18.598.981	2.780.902	-85,05%
Данок на добивка	3.140.838		
Нето добивка (загуба) од работење	15.458.143	2.780.902	-82,01%
Нето добивка (загуба)	15.458.143	2.780.902	-82,01%

* ЕБИТДА е профит пред камати, даноци и амортизација

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

Билансот на успех е прикажан во облик посебно да ја изразува добивката пред камати, даноци и амортизација, за да можат да се елиминираат ефектите од не готовинските трошоци врз работењето на друштвото.

Оперативните трошоци се намалени за -17%, додека пак финансиските расходи се зголемени за +134% како резултат на зголемените расходи врз основа на камати од работењето со неповрзани друштва по основ на краткорочниот денарски кредит и каматите од револвинг девизен кредит. Финансиските приходи во 2019 год. се зголемени за +128% како резултат на зголемените приходи од камати од купувачи.

Вкупен приход

Остварената структура на приходот покажува дека 69% од оперативниот приход припаѓа на приход од странски пазар, 27% на домашен пазар, а 4% на останат приход. Во структурата на приходи имаме зголемување кај останатите приходи од работење а тука спаѓаат приходите од наплата на штета и приходите по основ на добиени судски спор.

Учеството и структурата на вкупните приходи на Друштвото е прикажано во следната табела:

Структура на приходи	31.12.2018	31.12.2019	2019/2018
Приходи од продажба на добра (производи) и услуги во земјата	375.834.337	303.092.602	-19,35%
Приходи од продажба на добра (производи, стоки) и услуги во странство	932.885.932	790.436.147	-15,27%
Приходи од продажба на материјали, резервни делови и отпадоци	67.374.305	39.308.191	-41,66%
Приходи од наемнина	573.680	583.644	1,74%
Приходи од вредносно усогласување на материјалните средства			
Приходи од вредносно усогласување на краткорочни побарувања			
Приходи од наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обв	1.261.521	1.105.664	-12,35%
Приходи од продажба на добра (стоки) во земјата			
Добивки од продажба на нематеријални и материјални средства		1.850.850	
Приходи ид премии, субвенции		480.057	
Останати приходи од работењето	2.829.912	4.259.717	50,52%
Вкупни приходи од работењето	1.380.759.687	1.141.116.872	-17,36%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

Физичко извршување на ниво на ФАКОМ АД

Вкупното производство во 2019 година изразено во еквивалентни тони (ЕТ) бележи намалување од -18%% и изнесува 19.386 ЕТ наспроти 23.771 ЕТ реализирани во 2018 година. Намалено производство во ЕТ во 2019 се забележува кај сите категории на производи освен кај профилираниот лим и кај услугите. Во однос на планот имаме намалување за -24%.

Факом АД

ПРЕГЛЕД																	
на физичко извршување 12/2019 во ЕТ																	
Вид на производ	месечно 2019												Кумулатив во ЕТ			%	
	месец	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	2019 01-12	План 01-12 2019	2018 01-12	2019 /план
1 Челична конструк.	680	661	638	763	771	682	578	465	418	673	768	656	7.753	7.907	8.894	98,1%	87,2%
2 Опрема	122	97	31	23	41	167	35	55	85	37	91	172	956	2.576	3.413	37,1%	28,0%
3 Прифилиран лим	11	4	1	-	-	1	2	-	6	4	1	-	31	181	10	17,0%	307,3%
4 Носачи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	4.611	0	0,0%	
5 Конфекционирање	3	2	2	2	2	3	2	2	1	1	1	1	23	456	31	5,0%	73,1%
6 Ламели	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	86		0,0%
7 Услуги	966	702	478	597	1.047	779	978	1.368	862	939	880	874	10.470	8.447	9.969	124,0%	105,0%
8 Цефоводи	-	-	-	-	39	-	-	-	-	-	-	-	39	0	210		18,6%
9 Плаштови	-	3	5	-	-	-	-	-	-	-	26	78	112	1.287	1.014	8,7%	11,1%
10. Едностран покрив.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	145		0,0%
ВКУПНО	1.782	1.471	1.155	1.385	1.900	1.633	1.596	1.890	1.372	1.654	1.767	1.781	19.386	25.464	23.771	76,1%	81,6%

Поради различноста на производите, како и избегнување на упросечувањето преку еквивалентни тони, остварените резултати на полето на физичкиот обем ќе ги разгледаме преку остварувања на носечките производни работни единици – РЕ Производство и РЕ Монтажа.

Остварениот физички обем во **РЕ Производство** во 2019 г. изнесува 10.393 еkv.тон. Споредено со планираната количина (12.547) оствареното производство е намалено за (-17%) а во однос на лани истиот период производството исто така е намалено за (-17)% или за -2.176 еkv.тони помалку.

Во структурата на оствареното производство доминира челичната конструкција (7.230 ет) со 70% учество во вкупните производи или за (-1,4%) е намалено остварувањето во однос на 2018 год. (7.330 ет).

Втора по застапеност со 2.042 еkv.тон. се услугите кои зафаќаат 20% од вкупното производство, за разлика од лани каде истите учествуваа со 6% во вкупното производство.

На овие два производа отпаѓа 90% од вкупното производство. Трет производ по застапеност во оваа година е опремата со 956 ет и завзема 9% од вкупното производство. Во однос на 2018 год. имаме намалување за -72% а во однос на планот опремата е намалена за -43%. Останатите производи се плаштовите, ламели, профилиран лим и конфекционирањето.

РЕ Монтажа во 2019 г. оствари 8.989 еkv.тон. што претставува помалку од 2018 год. (-10%) и потфрлување на планот за -30% т.е произведено е 2050 еkv. тони помалку.

Во структурата на производството во 2019г. во РЕ Монтажа и понатаму најдоминантно место имаат услугите со 8426 еkv.т за разлика од 2018 год. (9236 ет услуги) и учество од 94%, потоа челичната конструкција со учество од 6%. Негативен резултат т.е опаѓање во оваа година забележано е кај сите типови на производи или на вкупно ниво намалувањето е за -20% во однос на 2018 година.

Вкупни трошоци

Нефинансиските трошоците (расходи од работењето) на ниво на ФАКОМ АД вклучувајќи ја и амортизацијата изнесуваат 1.135.788.408 денари и се намалени за -17% во однос на 2018 г. кога изнесувале 1.361.145.448 денари. Процентот на зголемување и намалување кај поединечните нефинансиски трошоци може да се види поделно по категорија на трошоци :

- Трошоците на продажба се намалени за -21,28%
- Трошоците за дистрибуција се намалени за – 45,50%
- Административните трошоци се намалени за +0,50%
- Другите оперативни трошоци се зголемени за +194%

Трошоци на продажба	денари		% на пораст
	31.12.2018	31.12.2019	2019/2018
Трошоци за сировини и материјали (за производство)	715.367.559	445.822.452	-37,68%
Трошоци за енергија (за производство)	51.437.334	41.534.466	-19,25%
Трошоци за резервни делови и материјали за одржување (за производс	13.840.556	8.040.900	-41,90%
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми (за производство)	5.857.445	4.578.445	-21,84%
Надворешни услуги за изработка на добра и извршување на услуги (за г	17.551.956	106.030.562	504,10%
Услуги за одржување и заштита	4.821.723	5.503.726	14,14%
Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови и одпадо	804.408		-100,00%
Набавна вредност на продадени добра (стоки)			
Плата и надоместоци на плата (за производство)	230.965.182	211.366.565	-8,49%
Трошоци за амортизација (за производство)	48.247.929	34.293.445	-28,92%
Вкупно трошоци на продажба	1.088.894.091	857.170.560	-21,28%

Табела 1: Структура на трошоци за продажба на ФАКОМ АД

Трошоци за дистрибуција	31.12.2018	31.12.2019	2019/2018
Транспортни услуги	41.329.546	21.249.064	-48,59%
Поштенски услуги, телефонски услуги и интернет	1.708.858	1.452.122	-15,02%
Трошоци за реклама, пропаганда, промоција и саеми	2.558.096	1.525.808	-40,35%
Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци	2.438.561	2.270.416	-6,90%
Трошоци за репрезентација	1.784.883	654.720	-63,32%
Вкупно трошоци на дистрибуција	49.819.944	27.152.130	-45,50%

Табела 2: Структура на трошоци на дистрибуција на ФАКОМ АД

Во структурата на трошоците на продажба големо зголемување има кај надворешните услуги (кооперанти) 106.030.562 ден, (2019) наспроти 17.551.956 ден. во 2018 год.

Административните расходи (вкупно) се приближно на исто ниво како и лани +0,50%, но во структурата на овие трошоци имаме зголемување кај трошоците на вработените 159% кое произлегува од теренскиот додаток кој се исплаќа на нашите вработени во Италија.

Административни расходи	31.12.2018	31.12.2019	2019/2018
Трошоци за енергија (за администрација, управа и продажба)	2.429.935	2.239.477	-7,84%
Трошоци за резервни делови и материјали за одржување (за администр	336.942	274.273	-18,60%
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми (за администрација,	62.872	2.795	-95,55%
Плата и надоместоци на плата (за администрација, управа и продажба	96.699.804	106.985.379	10,64%
Останати трошоци за вработените	7.992.241	7.995.611	0,04%
Трошоци за амортизација (за администрација, управа и продажба)	4.443.191	2.880.433	-35,17%
Надоместок на трошоци за вработените и подароци	8.507.732	22.081.219	159,54%
Трошоци за надомест и др. примања на членови на управен и надзорен	2.694.000	2.244.000	-16,70%
Трошоци за спонзорства и донации	1.584.212	1.279.785	-19,22%
Трошоци за осигурување	6.818.215	6.670.216	-2,17%
Банкарски услуги и трошоци за платен промет	2.960.954	5.762.270	94,61%
Даноци кои не зависат од резултатот, членарини и др. Давачки	5.559.252	6.639.033	19,42%
Останати трошоци на работењето	67.908.803	43.978.483	-35,24%
Вкупно административни расходи	207.998.152	209.032.973	0,50%

Табела 3: Структура на административни расходи на ФАКОМ АД

Други оперативни расходи	денари		% на пораст
	31.12.2018	31.12.2019	2019/2018
Наем - лизинг	357.365	4.364.101	1121,19%
Комунални услуги	3.822.368	4.169.781	9,09%
Останати услуги	5.204.929	12.499.411	140,15%
Вредносно усогласување (обезвреднување) на краткорочни побарувања	809.349		-100,00%
Вредносно усогласување (обезвреднување) на ост. Матер. С-ва		13.369.246	
Загуби врз основа на расходување и загуби од продажба на нематерија	545.750	1.090.548	99,83%
Кусоци, кало, растур, расипување и кршење	274.608	68.796	-74,95%
Расходи врз основа на директен отпис на побарувања	882.831	929.440	5,28%
Казни, пенали, надоместоци за штети и друго			
Останати расходи од работењето	2.536.060	5.941.422	134,28%
Вкупно други оперативни расходи	14.433.260	42.432.745	193,99%

БИЛАНС НА СОСТОЈБА

Активата за периодот од 01.01.-31.12.2019 год. изнесува 1.193.985.408 денари и е за +17,41% поголема во однос на истиот период од 2018 г. Зголемувањето е резултат на зголемените тековни средства а тука спаѓаат побарувањата од купувачи и другите побарување по основ на дадени заеми во земјата, зголемените аванси и залихи.

АКТИВА	денари		% на пораст
	31.12.2018	31.12.2019	2019/2018
А) ПОСТОЈАНИ СРЕДСТВА	211.940.200	191.602.925	-9,60%
Долгорочни финансиски средства	1.035.045	1.362.840	31,67%
Нематеријални средства	3.765.342	6.167.937	63,81%
Материјални средства	207.139.813	184.072.148	-11,14%

Б) ТЕКОВНИ СРЕДСТВА	805.029.492	1.002.382.483	24,52%
Залихи	208.884.899	218.548.639	4,63%
Побарувања од купувачи	197.159.749	303.949.266	54,16%
Други побарувања	74.317.562	172.771.192	132,48%
Аванси	2.579.106	10.624.532	311,95%
Пари и парични средства	86.982.890	658.185	-99,24%
АВР	235.105.286	295.830.669	25,83%
ВКУПНА АКТИВА	1.016.969.692	1.193.985.408	17,41%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

Подолу се прикажани залихите по структура:

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

ЗАЛИХИ	денари		% на пораст
	31.12.2018	31.12.2019	2019/2018
Суровини и материјали на залиха	144.506.107	147.149.491	1,83%
Залиха на резервни делови	64.378.792	71.399.148	10,90%
Ситен инвентар во употреба	18.866.842	20.230.400	7,23%
Вредносно усогласување на залихи на ситен инвентар, амбалаж	-18.866.842	-20.230.400	7,23%
Вкупно:	208.884.899	218.548.639	4,63%

Движењето на побарувањата од купувачите по години е како што следи:

ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ	денари		% на пораст
	31.12.2018	31.12.2019	2019/2018
Побарувања од купувачи во земјата	135.195.544	142.565.362	5,45%
Побарувања од купувачи во странство	65.715.457	164.029.383	149,61%
Вредносно усогласување на побарувањата од купувачи	-3.751.251	-2.645.479	-29,48%
Вкупно:	197.159.749	303.949.266	54,16%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

Останатите побарувања се прикажани подолу во табелата:

ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА	денари		% на пораст
	31.12.2018	31.12.2019	2019/2018
Данок на додадена вредост	12.361.931	13.482.797	9,07%
Побарувања за повеќе уплатени даноци на добивка, данок на вк		2.880.938	
Побарувања од вработените за аконтации за службени патувањ	35.500	260.101	632,68%
Побарувања по дадени заеми	61.920.131	156.147.357	152,18%
Вкупно:	74.317.562	172.771.193	132,48%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

ПАСИВА

Капиталот од пасивата на билансот на состојба е намален за -10,87% како резултат на намалената акумулирана и тековна добивка за 2019 г. Со Одлука на Годишното собрание беше одлучено неаспределената добивка од 2008 година (67.710.355 ден.) да се искористи за исплата на дивиденда на акционерите, а добивката од 2018 г. исто така беше одлучено 50% да оди на инвестиции и остатокот од 50% да оди во акумулирана добивка.

Состојбата со пасивата на друштвото е прикажана во следната табела:

ПАСИВА	денари		% на пораст
	31.12.2018	31.12.2019	2019/2018
А) КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	594.303.627	529.701.969	-10,87%
Запишан капитал	180.825.369	180.825.369	
Резерви	67.022.302	75.079.169	12,02%
Акумулирана добивка/загуба	330.997.812	271.016.529	-18,12%
Нето тековна добивка/загуба	15.458.144	2.780.902	-82,01%
Б) ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ	3.586.270		-100,00%
Заеми и кредити	3.586.270		-100,00%
В) ТЕКОВНИ ОБВРСКИ	419.079.796	664.283.440	58,51%
Обврски спрема добавувачи	371.985.697	503.574.597	35,37%
Обврски кон вработени	23.687.696	27.658.741	16,76%
Тековни даночни обврски	3.105.993	461.742	-85,13%
Обврски по заеми и кредити	18.043.151	127.390.637	606,03%
ПВР	782.137	2.105.971	169,26%
Други тековни обврски	1.475.122	3.091.752	109,59%
ВКУПНА ПАСИВА	1.016.969.692	1.193.985.408	17,41%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

ТЕКОВНИ ОБВРСКИ	денари		% на пораст 2019/2018
	31.12.2018	31.12.2019	
Обврски спрема добавувачи во земјата	285.643.544	357.639.703	25,20%
Обврски спрема добавувачи во странство	14.379.680	27.018.433	87,89%
Обврски за примени аванси, депозити и кауции	45.098.194	40.687.730	-9,78%
Обврски за примени аванси, депозити и кауции од странство	26.864.279	78.228.730	191,20%
Вкупно	371.985.697	503.574.596	35,37%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

ОБВРСКИ СПРЕМА ВРАБОТЕНИ	денари		% на пораст 2019/2018
	31.12.2018	31.12.2019	
Обврски за даноци и придонеси на плата и надоместоци на плат	7.679.639	9.455.083	123,12%
Обврски за плата и надоместоци на плата	13.620.932	16.187.820	118,85%
Останати обврски спрема вработените	2.387.125	2.015.839	84,45%
Вкупно	23.687.696	27.658.742	16,76%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

Во овој период, Друштвото има зголемување на краткорочниот кредит спрема деловните банки а долгорочниот кредит во целост е исплатен.

КРЕДИТИ	денари		% на пораст 2019/2018
	31.12.2018	31.12.2019	
Долгорочни обврски по заеми и кредити	3.586.270		-100,00%
Краткорочни обврски по заеми и кредити	18.043.151	127.390.637	
Вкупно	21.629.421	127.390.637	488,97%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

Финансиски показатели	2018	2019	% на пораст 2019/2018
Тековна ликвидност	1,92	1,51	-21%
Моментална ликвидност	1,42	1,18	-17%
Нето обртен капитал	385.949.696	338.099.043	-12%
Обрт на побарувања	7,00	3,75	-46%
Период на наплата на побарувања	52	97	87%
Период на исплата на обврски	125	214	72%
Обрт на залихи	7	5	-21%
Просечно времетраење на врзување на средства во залихи	55	70	27%
Обрт на основни средства	6,51	5,96	-9%
Обрт на вкупни средства	1,36	0,96	-30%
Вкупна задолженост	42%	56%	34%
Долгорочна задолженост	0,60%		-100%
Долгорочна стабилност на финансирање	282%	276%	-2%
Бруто профитна маржа	1,4%	0,5%	-67%
Нето профитна маржа	1,1%	0,2%	-78%
Принос на вкупни средства	1,5%	0,2%	-85%
Принос на сопствен капитал	2,6%	0,5%	-80%

Во 2019 година показателот на **тековна ликвидност** и на **моментална ликвидност** се намалени но сепак овој показател укажува на стабилно финансиско работење на друштвото.

Нето обртниот капитал е намален и е резултат на намалената акумулирана добивка во капиталот на Друштвото.

Обртот на побарувањата е намален што значи дека друштвото треба да ја подобри својата наплата од должниците.

Периодот на наплата на побарувањата од 52 дена во 2018 година е зголемен на 97 дена што негативно влијае на ликвидноста на друштвото.

Исто така пак периодот на **исплата на обврските** покажува дека во овој период од 2019 г. е зголемен од 125 дена на 214 дена во 2019 г.

Времетраењето на претварање на залихите во пари е зголемено од 55 на 70 дена.

Показателот на **вкупната задолженост** е зголемена како резултат на зголемените тековни обврски од билансот на состојба.

Показателот **бруто профитна маржа** е со позитивна вредност и зборува дека друштвото крајот на годината 2019 ја завршила со позитивен финансиски резултат од 2.780.902 денари.